



საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო  
საჯარო სამართლის იურიდიული პირი  
გარემოს ეროვნული სააგენტო

ქ.თბილისი, დავით აღმაშენებლის გამზ. №150 ტელ.: +995 32 243 95 03; ფაქსი: +995 32 243 95 02

## ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა

N 80/ს  
15/02/2023

80-21-4-202302151557



**მესტიის მუნიციპალიტეტში, შპს „დარჩის“ მდ. დარჩი-ორმელეთზე  
ჰიდროელექტროსადგურის (დარჩი ჰესი - 18 მგვტ) ექსპლუატაციის პირობების  
ცვლილებაზე სკრინინგის გადაწყვეტილების შესახებ**

შპს „დარჩის“ მიერ, გზმ-ის ჩატარების საჭიროების დადგენის მიზნით, სსიპ გარემოს ეროვნულ სააგენტოში წარმოდგენილია მესტიის მუნიციპალიტეტში, შპს „დარჩის“ მდ. დარჩი-ორმელეთზე ჰიდროელექტროსადგურის (დარჩი ჰესი - 18 მგვტ) ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების სკრინინგის განცხადება.

2020 წლის 9 ივლისს, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ, მესტიის მუნიციპალიტეტში, შპს „დარჩის“ მდ. დარჩი-ორმელეთზე ჰიდროელექტროსადგურის (დარჩი ჰესი - 18 მგვტ) მშენებლობასა და ექსპლუატაციაზე გაიცა გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება (ბრძანება №2-598).

გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშისა და გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების თანახმად, მესტიის მუნიციპალიტეტში, ხაიშის თემში, მდ. დარჩი-ორმელეთზე, ზღვის დონიდან 935-701 მ. ნიშნულებს შორის გათვალისწინებულია 18 მგვტ. დადგმული სიმძლავრის ჰიდროელექტროსადგურის მშენებლობა. სათავე კვანძის მოწყობა დაგეგმილია არასასოფლო-სამეურნეო მიწის ნაკვეთებზე (ს/კ 42.16.45.178; 42.15.32.156; 42.15.32.162). პროექტის თანახმად, ჰესის ეკოლოგიური ხარჯი განისაზღვრა 0,73 მ<sup>3</sup>/წმ-ში ოდენობით. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების თანახმად, საპროექტო ჰესის შემადგენლობაში გათვალისწინებულია: ბეტონის დაბალდაწნევიანი, გრავიტაციული, წყალსაშვიანი კაშხალი, ორმალიანი გამრეცხი რაბი, თევზსავალი, წყალმიმღები კვანძი, სალექარი, სადერივაციო მილსადენი (სალექარიდან გვირაბამდე), გვირაბი გამთანაბრებელი რეზერვუარით, სადაწნეო მილსადენი (გვირაბის გამოსასვლელიდან ჰესის შენობამდე), ჰესის შენობა (პელტონის ტიპის ორი ტურბინით) დამხმარე ნაგებობებით, ტურბინებში გადამუშავებული წყლის გამყვანი არხი, სატრანსფორმატორო ქვესადგური და ელექტროგადამცემი ხაზი. უახლოესი საცხოვრებელი სახლი საპროექტო ჰესის შენობიდან დაშორებულია 400 მ-ით.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, პროექტის რენტაბელობისა და უსაფრთხოების გაზრდის, ასევე ჰესის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პერიოდში გარემოზე ზემოქმედების შემცირების მიზნით, კომპანიის მიერ განხორციელდა პროექტით დაგეგმილი ტექნიკური გადაწყვეტილებების ცვლილება, კერძოდ: სათავე კვანძის შემადგენლობაში შემავალი ობიექტების ტექნიკური ცვლილება, რის შესაბამისად იცვლება სათავე კვანძის ადგილმდებარეობა (ჩრდილოეთით 2-3 მ-ით); მდინარის მარცხენა ნაპირზე არსებული ფერდების მოჭრის შემცირების მიზნით, იცვლება სადერივაციო-სადაწნეო მილსადენის განლაგების ტრასა და სიგრძე; იცვლება საპროექტო გვირაბის შესასვლელი და გამოსასვლელი პორტალის ადგილმდებარეობა; იცვლება ჰესის შენობის განთავსების ადგილმდებარეობა; გზის და სადერივაციო მილსადენის დასაცავად, ასევე გზის ქანობის გასწორების მიზნით, დაგეგმილია ნაპირსამაგრი ნაგებობის მოწყობა; არსებული ადგილობრივი დანიშნულების საავტომობილო გზის დაცვის მიზნით, სათავე ნაგებობის შეტბორვის ზონაში, მდინარის მარცხენა ფერდის ეროზიული პროცესებისგან დასაცავად დაგეგმილია ნაპირსამაგრი ნაგებობის მოწყობა; ნაპირსამაგრი ნაგებობების მოწყობა ასევე დაგეგმილია ფუჭი ქანების სანაყაროებზე; სათავე ნაგებობის მიმდებარედ გათვალისწინებულია მეორე დროებითი სამშენებლო ბანაკის განთავსება; გზმ-ს ეტაპზე გათვალისწინებული 8 ახალი მისასვლელი გზის ნაცვლად დაგეგმილია 3 მისასვლელი გზის მოწყობა;

გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშისა და გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების თანახმად, დამბის მოწყობა გათვალისწინებული იყო მდინარის კალაპოტის მარჯვენა ნაწილში. დამბის სრული სიგრძე შეადგენდა (წყალგამტარი ფრონტის სიგრძე თევზსავალის სიგანის და გამყოფი ბურჯის სიგანის ჩათვლით) 24 მეტრს, სიგანე (ენერჯის ჩამქრობი ჭის ჩათვლით) - 14,45 მეტრს, დამბის ქიმის სიმაღლე, მდინარის კალაპოტის გასაშუალებელი ნიშნულიდან (928,5 მ)- 3,5 მეტრს, ხოლო სრული სიმაღლე-9,5 მეტრს. დამბა წარმოადგენს პრაქტიკული მოხაზულობის უვაკუუმო წყალსაშვს, რომლის გამტარუნარიანობა თავდაპირველი პროექტის თანახმად შეადგენდა - 128 მ<sup>3</sup>/წმ-ს. დაგეგმილი ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების შედეგად დამბის სრული სიგრძე იქნება (წყალგამტარი ფრონტის სიგრძე თევზსავალის სიგანის და გამყოფი ბურჯის სიგანის ჩათვლით) 22.25 მ, ხოლო გამტარუნარიანობა-82 მ<sup>3</sup>/წმ.

გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის თანახმად, მდინარის მარცხენა ნაპირთან, წყალმიმღების მიმდებარედ, გათვალისწინებულია ორმალიანი (თითოეული მალის სიგანე 6.0 მ) გამრეცხი რაბის მოწყობა. გამრეცხი რაბის ზედაპირის ნიშნული, გამრეცხი ფარის მონტაჟის ზონაში ტოლია 929.00 მ-ის. გამრეცხი მალის ზღურბლი 0.5 მ-ით არის შემადგენელი ზედა ბიეფის მხრიდან მოწყობილი ძირულის ზედაპირის ნიშნულიდან (929.00 მ). გამრეცხი რაბის მალეებში დამონტაჟდება 6X3.5 მ ზედაპირული ბორბლებიანი ფარები. ფარები დაკომპლექტებული იქნება ორმხრივი ელექტროამძრავებით (სიმძლავრით N=3 კვტ). თავდაპირველი პროექტის თანახმად ფარებიანი ნაწილის გამტარუნარიანობა შეადგენდა 182 მ<sup>3</sup>/წმ-ს, ხოლო ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების შემდგომ, ფარებიანი ნაწილის გამტარუნარიანობა იქნება - 185 მ<sup>3</sup>/წმ-ს. წყალსაშვით,

ფარებიანი ნაწილითა და სალექარის უქმი წყალსაშვით გატარებული მაქსიმალური წყლის ხარჯი იქნება 300 მ<sup>3</sup>/წმ, ნაცვლად თავდაპირველი პროექტით გათვალისწინებული 310 მ<sup>3</sup>/წმ-ის.

გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშისა და გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიხედვით, სათავე ნაგებობის შემადგენლობაში გათვალისწინებული იყო საფეხურებიანი თევზსავალის მოწყობა. თავდაპირველი პროექტის თანახმად, თევზსავალის საფეხურების რაოდენობა შეადგენდა 8-ს, საფეხურების სიგანე 1.5 მ-ს, ხოლო სიგრძე 1.55 მ-ს. დაგეგმილი ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების ფარგლებში, თევზსავალის სიგრძეზე გათვალისწინებულია 17 ერთეული, 18 სმ სიმაღლის საფეხურის (წყალვარდნილის) და 2 ცალი მოსასვენებელი აუზის მოწყობა. საფეხურების სიგანე იქნება 1.65 მ, ხოლო საფეხურების სიგრძე-1.9 მ. თევზსავალის საფეხურების რაოდენობის გაზრდით მცირდება თევზების მიერ დასაძლევია ენერგია 400-დან 200 ვატამდე.

გარემოსდაცვით გადაწყვეტილების თანახმად, ჰესის ტურბინებში შეწონილი ნაწილაკების მოხვედრის თავიდან აცილების მიზნით, მდინარის მარცხენა სანაპირო ტერასაზე გათვალისწინებულია პერიოდული ჰიდრაულიკური გარეცხვის ერთკამერიანი სალექარის მოწყობა. თავდაპირველი პროექტის თანახმად, სალექარის სიგრძე შეადგენდა 99 მ-ს, სამუშაო სიღრმე-3 მ-ს, კედლების სიმაღლე-4,3 მ-ს, ფსკერის გრძივი ქანობი- 0.005-ს, ნატანის გამრეცხი ხვრეტის ზღურბლის ნიშნული-926.30 მ-ს, წყალსაშვის ქიმის ნიშნული-929.50 მ-ს, უქმი წყალსაგდების სიგრძე-673.8 მ-ს, ხოლო უქმი წყალსაგდების ზღურბლის ნიშნული-931.50 მ-ს. დაგეგმილი ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების შემდეგ სალექარის სიგრძე იქნება 80 მ, სამუშაო სიღრმე-5.25 მ, კედლების სიმაღლე-6.93 მ, ფსკერის გრძივი ქანობი-0.02, ნატანის გამრეცხი ხვრეტის ზღურბლის ნიშნული-923.70 მ, წყალსაშვის ქიმის ნიშნული-930.25 მ, უქმი წყალსაგდების სიგრძე-73.8 მ, ხოლო უქმი წყალსაგდების ზღურბლის ნიშნული-931.60 მ.

გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშისა და გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების თანახმად, გათვალისწინებულია კომბინირებული ტიპის სადერივაციო-სადაწნეო სისტემის მოწყობა, კერძოდ: სადერივაციო მილსადენი, სათავე კვანძის სალექარიდან გვირაბის პორტალამდე; სადერივაციო-სადაწნეო გვირაბი, გამათანაბრებელ რეზერვუარამდე; სადაწნეო მილსადენი გვირაბის გამოსასვლელი პორტალიდან ჰესის შენობამდე. გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, გათვალისწინებული იყო 1210 მ სიგრძის სადერივაციო მილსადენის მოწყობა ფოლადის მილით (შიდა დიამეტრით 2000 მმ, კედლის სისქით 12 მმ). მილსადენის ტრასის გაყვანა გათვალისწინებული იყო მდინარის მარცხენა ნაპირზე არსებული გზის კიდეზე, ფერდობის მხარეს და მთავრდებოდა ჰესის სადაწნეო გვირაბის შესასვლელთან. გვირაბის სიგრძე შესასვლელი პორტალიდან გამათანაბრებელ რეზერვუარამდე შეადგენდა 1204 მეტრს (დიამეტრი 3,2 მ). გვირაბის ბოლოს (გამოსასვლელ პორტალთან ახლოს) გათვალისწინებული იყო გამათანაბრებელი რეზერვუარის მოწყობა (სიმაღლე იქნება 23,5 მ, დიამეტრი 7 მ). გვირაბის შემდეგ, ჰესის შენობამდე გათვალისწინებული იყო 292 მეტრი სიგრძის სადაწნეო სისტემა (შიდა დიამეტრით - 2,0 მ). დაგეგმილი ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების ფარგლებში,

გეოდინამიკური პროცესების გააქტიურების საფრთხის შემცირების მიზნით, გათვალისწინებულია მილსადენის განთავსების მცირე ცვლილება, ასევე მილსადენის სიგრძის შემცირება (მცირდება მოსაჭრელი კლდის მოცულობა) და გვირაბის სიგრძის გაზრდა. დაგეგმილი ცვლილების შესაბამისად, მილსადენი შეიწვევს გზის მარცხენა მხარეს, ხოლო არსებული გრუნტის გზა გადმოიწვევს და განთავსდება მილსადენის მარჯვენა მხარეს, მდინარის მარცხენა ნაპირის კიდეზე. დაგეგმილი ცვლილების მიხედვით, სადერივაციო მილსადენის სიგრძე იქნება 812 მ-ს. აქედან, საწყისი 627 მ სიგრძეზე, მილსადენი ეწყობა  $d=2000$  მმ. დიამეტრის GRP (Glass Reinforced Pipe) ან ლითონის მილებით. პკ 6+27 ზე, 2000 მმ. დიამეტრის მილები გადავა  $d=2200$  მმ. დიამეტრის მილებზე, რომელიც გრძელდება 185 მ. სიგრძეზე, პკ 8+12-მდე (გვირაბის შესასვლელი პორტალი). საპროექტო სადერივაციო მილსადენის განთავსების საწყისი და ბოლო წერტილის GPS კოორდინატებია: X-267734.903 Y- 4762517.332; X-268467.195 Y-4762250.849. მილსადენის ტრასის მოხვევის ადგილებში გათვალისწინებულია 13 ცალი საანკერო საყრდენის მოწყობა. მილსადენის თავზე განთავსდება არანაკლებ 1,2 მ. სისქის გრუნტის ფენა, რაც დაიცავს მილსადენს წყლის გაყინვისაგან და ამავე დროს უზრუნველყოფს მილსადენის დაცვას შესაძლო მექანიკური დაზიანებებისაგან. მილსადენის ძირში მოწყობა 10 სმ სისქის სადრენაჟო ფენა, 100 მმ. დიამეტრის ბალასტით, ხოლო მის ზემოდან 20 სმ სისქის მოსამზადებელი ფენა, 6-32 მმ სისქის ღორღისაგან. მილსადენის სიგრძეზე, ასევე გათვალისწინებულია 4 წყალგამტარი ღარის მოწყობა (GPS კოორდინატები: X-267800.673 Y-4762520.987; X-267812.305 Y-4762518.035; X-267810.337 Y-4762510.281; X-267798.705 Y-4762513.233; X-267888.832 Y-4762479.169; X-267899.379 Y-4762473.446; X-267895.564 Y-4762466.415; X-267885.016 Y-4762472.138; X-268133.711 Y-4762399.094; X-268138.899 Y-4762405.184; X-268148.034 Y-4762397.403; X-268142.846 Y-4762391.312; X-268333.281 Y-4762300.533; X-268332.524 Y-4762292.569; X-268344.471 Y-4762291.434; X-268345.227 Y-4762299.398).

სკრინინგის განცხადების თანახმად, დაგეგმილი ცვლილების ფარგლებში, გათვალისწინებულია გვირაბის სიგრძის გაზრდა და შესასვლელი და გამოსასვლელი პორტალების ადგილმდებარეობის ცვლილება. ახალი პროექტის მიხედვით, გვირაბის სიგრძე იქნება 1726 მ, ხოლო დიამეტრი 3.0 მ. გვირაბის შესასვლელი პორტალი გადმოიწვევს ჩრდილოეთით დაახლოებით 356 მ-ით (X-268467.18 Y-4762250.87), ხოლო გამოსასვლელი პორტალი აღმოსავლეთით დაახლოებით 100 მეტრით (X-270129.97 Y-4762242.73) და მიუახლოვდება არსებულ გრუნტის გზას. თავდაპირველი პროექტით დაგეგმილი იყო გვირაბის გამოსასვლელ პორტალთან გამთანაბრებელი რეზერვუარის მოწყობა, თუმცა, გარემოზე ზემოქმედების მასშტაბის შემცირების მიზნით გათვალისწინებულია მხოლოდ ჩამკეტი ურდულის მოწყობა. გამთანაბრებელი რეზერვუარის პროექტიდან ამოღების შედეგად, გვირაბის რკალისა და კედლების მუდმივი სამაგრის მოწყობა გათვალისწინებულია არმირებული ბეტონის დამატებით.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, მცირედით შეიცვალა სადაწნეო მილსადენის განთავსების დერეფანი და სიგრძე, რაც განპირობებულია გამოსასვლელი პორტალის განთავსების ადგილმდებარეობის ცვლილებით. თავდაპირველი პროექტით გვირაბის

გამოსასვლელი პორტალიდან ჰესის შენობამდე გათვალისწინებული იყო 292 მ სიგრძის სადაწნო მილსადენის მოწყობა, დაგეგმილი ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების შედეგად, სადაწნო მილსადენის სიგრძე იქნება 217 მეტრი და მისი მოწყობა განხორციელდება ფოლადის მილებით (გარე დიამეტრი-1829 მმ, სისქე-14.5 მმ). საპროექტო სადაწნო მილსადენის განთავსების საწყისი და ბოლო წერტილის GPS კოორდინატებია: X-270149.039 Y-4762243.597; X-270355.085 Y-4762183.629.

გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშისა და გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების თანახმად, ჰესის შენობის განთავსება გათვალისწინებული იყო მდინარე ნენსკრას მარჯვენა ტერასაზე, ზღვის დონიდან 706,50 მ. ნიშნულზე, ჰესის შენობის ზომები იყო 36×14,3×15,15 მ. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, დაგეგმილი ცვლილების ფარგლებში დაზუსტდა ჰესის შენობის განთავსების ადგილმდებარეობა და ზომები. ახალი პროექტით ჰესის შენობის მოწყობა დაგეგმილია გზმ-ს ეტაპზე შერჩეული ტერიტორიის მიმდებარედ, 25-30 მ-ის დაშორებით, ზღვის დონიდან 708.85 მ. ნიშნულზე. ცვლილების შესაბამისად ჰესის შენობის ზომები იქნება 31.15×15.3×11.95 მ. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების თანახმად, სააგრეგატე შენობიდან, ტურბინების მიერ გამომუშავებული წყლის გამყვანი ტრაქტის მოწყობა გათვალისწინებული იყო ღია არხის სახით, რომლის სიგრძე შეადგენდა 152 მეტრს. ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების ფარგლებში ტურბინების მიერ გამომუშავებული წყლის გამყვანი ტრაქტის მოწყობა გათვალისწინებულია მილსადენის სახით, რომლის სიგრძე შეადგენს 102 მეტრს. მილსადენი ეწყობა ფოლადის მილით, რომლის გარე დიამეტრია 1829 მმ, ხოლო კედლის სისქე 14 მმ. მილსადენი განთავსდება ტრანშეაში, ტრანშეის ძირზე ეწყობა ხრემის საგები, ხოლო მილსადენის მონტაჟის შემდგომ მოხდება ადგილობრივი გრუნტით უკუყრა. წყალგამყვანი ტრაქტის ბოლოში, დიდი ქანობის გათვალისწინებით, მოეწყობა წყლის ენერჯის ჩამქრობი ჭა, მონოლითური რკინა-ბეტონის ნაგებობა (შიდა ზომებით 6x6 მ). ჩამქრობი ჭის განთავსების GPS კოორდინატებია: X-270481.576 Y-4762179.878; X-270490.469 Y-4762179.341; X-270490.469 Y-4762177.839; X-270490.168 Y-4762172.848; X-270490.077 Y-4762171.350; X-270481.094 Y-4762171.893; X-270481.280 Y-4762174.987; X-270481.389 Y-4762176.784. ენერჯის ჩამქრობი ჭის ქვედა ბიეფში, ფერდის გარეცხვისაგან დაცვის მიზნით, ეწყობა ქვის რისბერმა ფლეთილი ქვით, რომლის დიამეტრი აღემატება 70 სმ-ს ენერჯის ჩამქრობი ჭის ქვედა ბიეფში მოსაწყობი ნაპირსამაგრი ნაგებობის (ქვის რისბერმა) სიგრძე შეადგენს 43.5 მ-ს, ხოლო სიგანე - 4.75 მ-ს. ჩამქრობი ჭის ქვედა ბიეფში მოსაწყობი ნაპირსამაგრი ნაგებობის (ქვის რისბერმა) GPS კოორდინატებია: X-270489.506 Y-4762186.583; X-270490.417 Y-4762186.341; X-270491.970 Y-4762185.929; X-270492.802 Y-4762185.396; X-270494.752 Y-4762184.147; X-270496.037 Y-4762183.323; X-270497.343 Y-4762182.487; X-270497.511 Y-4762182.379; X-270497.451 Y-4762182.126; X-270497.450 Y-4762181.402; X-270497.224 Y-4762177.758; X-270497.062 Y-4762175.143; X-270496.780 Y-4762170.590; X-270496.753 Y-4762170.153; X-270496.707 Y-4762169.404; X-270496.614 Y-4762167.907; X-270494.924 Y-4762167.434; X-270492.511 Y-4762166.759; X-270490.751 Y-4762166.267; X-270489.909 Y-4762166.152; X-270487.155 Y-4762165.777; X-270485.647 Y-4762165.563; X-270491.924 Y-4762168.949; X-270492.729 Y-4762181.923; X-270484.005 Y-4762186.915; X-270482.662 Y-4762164.693.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, დაგეგმილი ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების ფარგლებში, სათავე ნაგებობის მიმდებარედ 1797,174 მ<sup>2</sup> ფართობზე დამატებით დაგეგმილია დროებითი სამშენებლო ბანაკის მოწყობა. წარმოდგენილი ინფორმაციის შესაბამისად, სამშენებლო ბანაკის ტერიტორიაზე დაგეგმილია შემდეგი ინფრასტრუქტურული ობიექტების განთავსება: ორსართულიანი საცხოვრებელი ბლოკი მუშა-პერსონალისთვის; ავტოსადგომი; კვების ბლოკი და სამზარეულო; მანქანების სამრეცხაო; ჭიმკარი; დაცვის ჯიხური; საოფისე სივრცე; მიწების საწყობი; დახურული საწყობი; არმატურის საჭრელი დანადგარი; ღია საწყობი; სალექარი; ნაგვის კონტეინერები; ნავთობდამჭერი. საპროექტო სამშენებლო ბანაკის განთავსების GPS კოორდინატებია: X-267948.135 Y-4762433.441; X-268044.329 Y-4762426.473; X-268056.501 Y-4762418.761; X-268031.401 Y-4762408.708; X-268007.923 Y-4762402.805; X-267998.838 Y-4762402.659; X-267989.597 Y-4762405.900.

საპროექტო დროებითი სამშენებლო ბანაკის სასმელი წყლით მომარაგება მოხდება ბუტილირებული სახით, ხოლო სამეურნეო წყალმომარაგება მოხდება ავტოცისტერნების მეშვეობით, შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე. სამშენებლო ბანაკის ტერიტორიაზე ჩამდინარე წყლები წარმოიქმნება ავტომობილების სამრეცხაოში - დაახლოებით 400 ლ/დღ-ში. სამშენებლო ბანაკის ტერიტორიაზე ავტოსამრეცხაოში წარმოქმნილი წყალი (0,4 მ<sup>3</sup>/დღ) მოხდება ჯერ მის მომიჯნავედ არსებულ ნავთობდამჭერ ნაგებობაში, სადაც მოხდება მისი გაწმენდა შეწონილი ნაწილაკებისა და ნავთობპროდუქტებისგან. ნავთობდამჭერი ნაგებობის სიგრძე შეადგენს 8 მეტრს, ხოლო სიგანე 1,5 მ-ს. ჩამდინარე წყლები შემდგომ გაივლის მისგან სამხრეთ-აღმოსავლეთით მდებარე ჰორიზონტალურ სალექარს. აღნიშნულ სალექარში შეიკრიბება ასევე, ატმოსფერული ნალექებისას წარმოქმნილი სანიაღვრე წყლები ბეტონის არხის მეშვეობით, რომელზეც დამონტაჟდება ცხაური. სალექარის სიგრძე (გარე პერიმეტრი) შეადგენს 10,8 მეტრს, სიგანე 2,8 მ-ს, ხოლო მოცულობა 1 სექციისთვის-10,02 მ<sup>3</sup>-ს; საპროექტო სალექარის გაწმენდის ეფექტურობა შეწონილი ნაწილაკებისთვის შეადგენს 80-85%-ს, ხოლო ნავთობპროდუქტებისათვის 95%-ს. სალექარის გავლის შემდგომ გაწმენდილი წყალი ჩაეშვება სამხრეთით მდებარე მდ. დარჩი-ორმელეთში (X- 268053.538; Y-4762414.665).

სკრინინგის განცხადების თანახმად, მილსადენის საექსპლუატაციო გზა, რომელიც ამავე დროს წარმოადგენს ჰესის სათავე ნაგებობამდე მისასვლელ და მდინარის ხეობაში გამავალ ადგილობრივი დანიშნულების საერთო სარგებლობის გზას, მდებარეობს მილსადენსა და მდინარე დარჩი-ორმელეთის მარცხენა ნაპირს შორის არსებულ ზოლში. გზის სიგრძე შეადგენს 682 მ-ს, ხოლო სავალი ნაწილის სიგანე - 5,5 მ-ს, გზის სავალი ნაწილი იხრეშება 25 სმ სისქის მდინარის ბალასტით. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად გზის მდინარის ნაკადის მხრიდან გამორეცხვისაგან დასაცავად, დაგეგმილია 590 მეტრი სიგრძის ნაპირსამაგრი ნაგებობის, ფლეთილი ქვის დამცავი კონსტრუქციის მოწყობა. ხოლო სადაწნეო მილსადენის ტრასაზე, კვ 5+89-დან კვ 7+81-მდე, ანუ 192 მ-ის სიგრძეზე, რელიეფის სპეციფიკიდან გამომდინარე, შეუძლებელია ნაყარის ფერდობის ისეთი

დახრილობით მოწყობა, რომ უზრუნველყოს ფერდის მდგრადობა. შესაბამისად ადგილზე არსებული სპეციფიკური პირობებიდან გამომდინარე, მიღებული იქნა გადაწყვეტილება განსახილველ უბანზე, ნაყარის შემაკავებელი კონსტრუქციის ე.წ. არმირებული გრუნტის ტექნოლოგიის გამოყენების შესახებ. აღნიშნულ მონაკვეთზე, გათვალისწინებულია 16 ცალი 12 მ-იანი სექციის მოწყობა. საპროექტო ნაპირსამაგრი ნაგებობის განთავსების საწყისი და ბოლო წერტილის GPS კოორდინატებია: X-267740.390 Y-4762503.973; X-267738.281 Y-4762512.787; X-268254.227 Y-4762292.869; X-268253.447 Y-4762281.098.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, სათავე ნაგებობის ზედა ბიეფში, მდინარის მარცხენა ნაპირს მიუყვება ადგილობრივი დანიშნულების გრუნტის გზა. სათავე ნაგებობის დამბის აშენების შემდეგ, მდინარის კალაპოტის შეტბორვის შედეგად, მოსალოდნელია აღნიშნული გზის მდინარისპირა ფერდობისათვის ძირის გამორეცხვა. აღნიშნული პროცესებისგან დასაცავად და საექსპლუატაციო გზის საიმედო ფუნქციონირების უზრუნველსაყოფად, გათვალისწინებულია, სათავე ნაგებობის ზედა ბიეფში, 255 მ. სიგრძეზე ნაპირდამცავი ნაგებობის მოწყობა, რომლის სადაწნეო (მდინარისპირა) ფერდი გამაგრებული იქნება მსხვილი ფლეთილი ქვის ყრილით. ფლეთილი ქვის ნაპირდამცავი კონსტრუქცია დაპროექტებულია ისე, რომ ფლეთილი ქვის ყრილის ქიმი სულ ცოტა 50 სმ-ით მაინც მაღლა იყოს მდინარის 100%-იანი მაქსიმალური ხარჯის შესაბამის წყლის დონეზე. ნაპირგამაგრებისათვის გამოყენებული ქვების საშუალო დიამეტრი შეადგენს 0,7 მ-ს. სულ ნაპირგამაგრების კონსტრუქციაში გამოყენებული იქნება 2499.76 მ<sup>3</sup> ფლეთილი ქვა. საპროექტო ნაპირსამაგრი ნაგებობის განთავსების GPS კოორდინატებია: X-267593.328 Y-4762501.269; X-267594.016 Y-4762498.464; X-267596.161 Y-4762489.732; X-267584.869 Y-4762484.292; X-267582.844 Y-4762497.135; X-267564.019 Y-4762490.978; X-267534.489 Y-4762481.370; X-267486.293 Y-4762467.318; X-267468.224 Y-4762457.980; X-267444.425 Y-4762465.567; X-267420.455 Y-4762472.616; X-267391.041 Y-4762480.445; X-267365.487 Y-4762481.948; X-267358.764 Y-4762487.094; X-267360.415 Y-4762476.725; X-267367.136 Y-4762471.592; X-267392.686 Y-4762470.119; X-267417.224 Y-4762462.135; X-267441.442 Y-4762455.843; X-267465.037 Y-4762447.505; X-267488.301 Y-4762457.087; X-267512.608 Y-4762463.052; X-267536.517 Y-4762471.038.

დოკუმენტში წარმოდგენილია მდ. დარჩი-ორმელეთის ჰიდროლოგიური მახასიათებლები. ნაპირსამაგრი ნაგებობები გაანგარიშებულია მდ. დარჩი-ორმელეთის ჰიდროლოგიური რეჟიმის გათვალისწინებით. მდინარის სიგრძე საპროექტო ჰესის სათავე ნაგებობის კვეთამდე შეადგენს 21.2 კმ-ს, ხოლო წყალშემკრები აუზის ფართობი-140 კმ<sup>2</sup>-ს. სკრინინგის განცხადების თანახმად, 100 წლიანი განმეორებადობის წყლის მაქსიმალური ხარჯი, საპროექტო კვეთისთვის შეადგენს 310 მ<sup>3</sup>/წმ-ს. საპროექტო კვეთში კალაპოტის მოსალოდნელი ზოგადი გარეცხვის საშუალო სიღრმე შეადგენს 2,90 მ-ს, ხოლო კალაპოტის მოსალოდნელი ზოგადი გარეცხვის მაქსიმალური სიღრმე შეადგენს 4.65 მ-ს.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, დაგეგმილი ცვლილების ფარგლებში N1 და N2 სანაყაროების ეროზიული პროცესებისგან დასაცავად გათვალისწინებულია ნაპირსამაგრი ნაგებობების მოწყობა. საპროექტო №1 სანაყაროს მოწყობა იგეგმება მდ. ნენსკრას ჭალაში,

დაშორება მდინარის აქტიური კალაპოტიდან შეადგენს 15-20 მეტრს. N1 სანაყაროზე გათვალისწინებულია 207 მეტრი სიგრძის ნაპირსამაგრი ნაგებობის (ფლეთილი ქვის წყობის) მოწყობა. ფლეთილი ქვის დიამეტრი შეადგენს 1.4 მეტრს. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, ვინაიდან N2 სანაყაროს მოწყობა იგეგმება მდ. ნენსკრას ჭალისზედა ტერასაზე, სანაყაროს სიგრძის უმეტეს ნაწილზე, ყრილის ძირი არ დადის მდინარის ნაპირის ნიშნულზეამდე და მდინარის წყლის დონე ვერ აღწევს წყალდიდობის დროს. შესაბამისად №2 სანაყაროს, არ სჭირდება მთელს სიგრძეზე მდინარის წყალდიდობისაგან დაცვა სპეციალური ნაპირდამცავი კონსტრუქციებით. პროექტით გათვალისწინებულია 40 მ სიგრძის ნაპირსამაგრი ნაგებობის (ფლეთილი ქვის წყობა) მოწყობა. ფლეთილი ქვის დიამეტრი შეადგენს 1.2 მეტრს.

დოკუმენტში წარმოდგენილია მდ. ნენსკრას ჰიდროლოგიური მახასიათებლები. ნაპირსამაგრი ნაგებობები გაანგარიშებულია მდ. ნენსკრას ჰიდროლოგიური რეჟიმის გათვალისწინებით. მდინარის სიგრძე შეადგენს 42 კმ-ს, ხოლო წყალშემკრები აუზის ფართობი-623 კმ<sup>2</sup>. სკრინინგის განცხადების თანახმად, 1%-იანი უზრუნველყოფის წყლის მაქსიმალური ხარჯი, N1 სანაყაროსთვის განთავსების კვეთისთვის შეადგენს 255 მ<sup>3</sup>/წმ-ს, ხოლო N2 სანაყაროსთვის განთავსების კვეთისთვის-228 მ<sup>3</sup>/წმ-ს. №1 სანაყაროს უბანზე კალაპოტის მოსალოდნელი ზოგადი გარეცხვის საშუალო სიღრმე შეადგენს 3,81 მ-ს, ხოლო №2 სანაყაროს უბანზე 3,68 მ-ს. კალაპოტის მოსალოდნელი ზოგადი გარეცხვის მაქსიმალური სიღრმე №1 სანაყაროს უბანზე შეადგენს 5,70 მ-ს, ხოლო №2 სანაყაროს უბანზე 5,50 მ-ს.

მშენებლობის ეტაპზე ძირითად სატრანსპორტო გზად გამოყენებული იქნება ზუგდიდი-ჯვარი-მესტია-ლასდილის და ნენსკრას ხეობაში გამავალი საავტომობილო გზები. ჰესის სათავე ნაგებობამდე და სააგრეგატე შენობამდე მისასვლელად გამოყენებული იქნება არსებული გრუნტის საავტომობილო გზა. გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ეტაპზე დაგეგმილი იყო 8 ახალი გზის მოწყობა, თუმცა, გეოტექნიკური რისკებისა და გარემოზე ზემოქმედების შემცირების მიზნით მოხდა კომპანიის მიერ ტექნიკური გადაწყვეტების ცვლილება, რის შემდეგაც დაგეგმილია მხოლოდ 3 გზის მოწყობა. მისასვლელი გზები მოეწყობა გვირაბის გამოსასვლელი პორტალიდან ჰესის შენობამდე სადაწნეო მილსადენის და ასევე ჰესის შენობიდან გამოსული გამყვანი არხის მშენებლობისათვის. საპროექტო გრუნტის გზების სიგანე იქნება 5,5 მეტრი. N1 საპროექტო მისასვლელი გზის საწყისი და ბოლო წერტილის GPS კოორდინატებია (X-270425.9904 Y-4762245.5505; X-270440 Y-4762180). N2 მისასვლელი გზის საწყისი და ბოლო წერტილის GPS კოორდინატებია (X-270473.382 Y-4762199.453; X-270368 Y-4762225). N3 მისასვლელი გზის საწყისი და ბოლო წერტილის GPS კოორდინატებია (X-270150.0305 Y-4762314.6253; X-270291 Y- 4762191)..

სკრინინგის განცხადების მიხედვით, საპროექტო „დარჩი ჰესის“ სამშენებლო სამუშაოები გაგრძელდება 28 თვის განმავლობაში, პროექტის ფარგლებში დასაქმდება დაახლოებით 120 ადამიანი. სამშენებლო სამუშაოებში გამოყენებული იქნება: 2 საჭე საბურღი , 2 ხელის სატკეპნი, 3 მტვირთავი, 2 უკუჩამჩიანი მტვირთავი ექსკავატორი, 10 თვითმცლელი, 7 მიქსერის მანქანა, 2 არხული ვენტლიატორი, ბეტონის ქარხანა, 5 გენერატორი, სასწორი



მძიმე მანქანისთვის, 5 წყლის პომპა, ბეტონის პომპა, 4 ექსკავატორი, 2 კომპრესორი, 2 ამწე-კრანი, საბაგირო ამწე მექანიზმი, სატვირთო თვით ამწე, 4 მსუბუქი მანქანა (პიკაპი), „ტრაილერი“, 3 მიკროავტობუსი, სატკეპნი მანქანა, საწვავმზიდი, 2 საბურღი მოწყობილობა, 2 ქანდამტვირთავი, 2 სავენტილაციო დანადგარი, 12 თვითმცლელი ვაგონეტები, 4 პერფორატორი, 6 წყლის ტუმბო.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, დაგეგმილი ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების ფარგლებში წარმოქმნილი ნარჩენების მართვა განხორციელდება გზმ-ის ეტაპზე მომზადებული ნარჩენების მართვის გეგმის შესაბამისად. აღსანიშნავია, რომ ცვლილების ფარგლებში დაგეგმილია საპროექტო გვირაბის სიგრძის გაზრდა, შესაბამისად მოიმატებს მიწის სამუშაოების შესრულების და გვირაბის გაყვანის პროცესში გენერირებული გამონამუშევარი ქანების რაოდენობა, რომელიც გამოყენებული იქნება საპროექტო სამუშაოებისთვის, შესაბამისად არ იქნება საჭირო დამატებითი ინერტული ნარჩენის განთავსება.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, დაგეგმილი ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების ფარგლებში ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედების და ხმაურის გავრცელების წყაროს წარმოადგენს სამშენებლო სამუშაოებში გამოყენებული ტექნიკა და დანადგარები. ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების ფარგლებში დაგეგმილი ტექნიკური გადაწყვეტებით მცირდება სამშენებლო სამუშაოების მასშტაბი, ამასთან დროებითი სამშენებლო ბანაკის მოწყობა გათვალისწინებულია სათავე ნაგებობის მიმდებარედ, რაც ამცირებს ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე და ხმაურის გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედებას. აღნიშნულიდან გამომდინარე, დაგეგმილი ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება არ იქნება დაკავშირებული ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე და ხმაურის გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედების ზრდასთან. ამასთან, ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე და ხმაურის გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედების შემცირების მიზნით გატარდება გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ეტაპზე გათვალისწინებული შემარბილებელი ღონისძიებები.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, საპროექტო ჰესის დერეფანში გზმ-ს ეტაპზე ჩატარებულია დეტალური ფლორისტული და ფაუნისტური კვლევა, რომლის მიხედვით განისაზღვრა შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები. ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების ფარგლებში არ ხდება ჰესის დერეფნის მნიშვნელოვანი ცვლილება, დაგეგმილი ცვლილების შედეგად მცირდება ჭრას დაქვემდებარებული ხე-მცენარეების რაოდენობა. ექსპლუატაციის ცვლილების ფარგლებში პროექტიდან ამოღებულ იქნა გამთანაბრებელი რეზერვუარის მშენებლობა, რომლის მოწყობა დაგეგმილი იყო 27 120 მ<sup>2</sup> ფართობის მქონე არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე (ს/კ: 42.15.32.161). ამავე ტერიტორიაზე გამოსასვლელი გვირაბის სამშენებლო უბანმა გადაინაცვლა დაახლოებით 100 მეტრის მანძილით არსებული გზისკენ, რის შესაბამისად შემცირდა სადაწნეო მილსადენის სიგრძე. აღნიშნულმა ცვლილებამ განაპირობა გარემოდან ამოსაღები მერქნული რესურსის მნიშვნელოვანი შემცირება. კერძოდ, მოცემულ ნაკვეთზე გზმ-ის ეტაპზე მოხდა ხე-ტყის რესურსის აღრიცხვა. ტაქსაციის

მიხედვით ხე-ტყის რესურსის ჯამი შეადგენდა 264,35 მ<sup>3</sup>-ს, საიდანაც აღნიშნულ ტერიტორიაზე (ს/კ: 42.15.32.161) მოხდა 47,08 მ<sup>3</sup> მოცულობის მერქნული რესურსის ამოღება. პროექტის ცვლილებების ფარგლებში დაგეგმილი მოსაჭრელი რესურსის ჯამური მოცულობა შემცირდა 217,27 მ<sup>3</sup>-ით. ამასთან, პროექტით გათვალისწინებული დროებითი სამშენებლო ბანაკის ტერიტორიაზე რამდენიმე ერთეული 8 სმ-დიამეტრზე ნაკლები, დაბალი ღირებულების ხე-მცენარეა წარმოდგენილი, რომლის გარემოდან ამოღება გათვალისწინებული არ არის. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე დაგეგმილი ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება არ იქნება დაკავშირებული ბიოლოგიურ ზემოქმედების ზრდასთან.

გზმ-ს ეტაპზე ჩატარებული იქთიოფაუნის დეტალური კვლევის შედეგად განისაზღვრა წყალში მცხოვრები ორგანიზმების სახეობები და მათი დაცვის შემარბილებელი ღონისძიებები, რომლებიც გატარდება ჰესის მშენებლობის და ექსპლუატაციის ეტაპზე. აღსანიშნავია, რომ დაგეგმილი ექსპლუატაციის ცვლილების ფარგლებში იზრდება საპროექტო თევზსავალის საფეხურების რაოდენობა, რაც შეამცირებს თევზების მიერ დასაძლევ ენერგიას, 400-დან 200 ვატამდე. აღნიშნულიდან გამომდინარე დაგეგმილი ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება შეამცირებს იქთიოფაუნაზე მოსალოდნელ ზემოქმედებას.

სკრინინგის განცხადების მიხედვით, ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების ფარგლებში ზედაპირული წყლის ობიექტზე ზემოქმედება მოსალოდნელია სამშენებლო სამუშაოების განხორციელების ეტაპზე. ზემოქმედება შეიძლება მოახდინოს ნარჩენების არასწორმა მართვამ, საწვავ-საპოხი მასალების და სამშენებლო მასალების შენახვის წესების დარღვევამ, ასევე სამშენებლო ტექნიკიდან და სატრანსპორტო საშუალებებიდან საწვავის/საპოხი მასალების შემთხვევითმა დაღვრამ. საპროექტო სამშენებლო ბანაკის და სამშენებლო უბნების მოწყობისას გათვალისწინებულია საქართველოს მდინარეების წყალდაცვითი ზოლების (ზონების) შესახებ მოთხოვნები. ზედაპირული წყლის ობიექტზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შემცირების მიზნით გატარდება გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშითა და გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით განსაზღვრული შემარბილებელი ღონისძიებები.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, ცვლილების ფარგლებში დაგეგმილი სამუშაოები განხორციელდება გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ეტაპზე შესწავლილ (საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევა) დერეფანში. ჩატარებული საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევებით დგინდება, რომ საპროექტო დერეფანი გადის საშუალო სირთულის გეომორფოლოგიურ და გეოლოგიურ პირობებში. საშიში გეოდინამიკური პროცესების განვითარების პრევენციის მიზნით გატარდება გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ეტაპზე განსაზღვრული შემარბილებელი ღონისძიებები. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, დაგეგმილი ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებით, გეოლოგიურ გარემოზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის და პროექტში შეტანილი ცვლილებები საშიში გეოდინამიკური პროცესების გააქტიურებასთან დაკავშირებული არ იქნება.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის შესაბამისად, დაგეგმილი ექსპლუატაციის ცვლილების ფარგლებში, ნიადაგის ნაყოფიერი ფენაზე ზემოქმედება დაკავშირებული იქნება ჰესის ინფრასტრუქტურის განთავსების ფარგლებში ტექნიკის გადაადგილებასთან, მიწის სამუშაოებთან, დროებითი და მუდმივი ინფრასტრუქტურის მოწყობასთან. ნიადაგის/გრუნტის ხარისხზე ზემოქმედება შეიძლება მოახდინოს ნარჩენების არასწორმა მართვამ, საწვავ-საპოხი მასალების და სამშენებლო მასალების შენახვის წესების დარღვევამ, ასევე შემთხვევითმა დაღვრამ. ნიადაგის/გრუნტის ხარისხზე ზემოქმედების შემცირების მიზნით გატარდება გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ეტაპზე განსაზღვრული შემარბილებელი ღონისძიებები. ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნა საჭირო იქნება საპროექტო ჰესის, მოსაწყობი გზების და დროებითი სამშენებლო ბანაკის ტერიტორიაზე, 0.05 მ სისქეზე. ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა მოიხსნება სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე და დროებით დასაწყობდება მშენებლობის დასრულებამდე. სამუშაოების დასრულების შემდგომ განხორციელდება სარეკულტივაციო სამუშაოები. ნაყოფიერი ფენის მოხსნა, დასაწყობება და სარეკულტივაციო სამუშაოები განხორციელდება „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენების და რეკულტივაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №424 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნების მიხედვით.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, საპროექტო ტერიტორიის მიმდებარედ ფიქსირდება არქეოლოგიური ძეგლი ლახანი. მშენებლობის პერიოდში სამშენებლო ობიექტის ტერიტორიაზე სამუშაოები წარმართება არქეოლოგის უშუალო ზედამხედველობის ქვეშ. ამასთან, აღსანიშნავია, რომ მოცემული ძეგლზე ზემოქმედება შეფასებულია გზშ-ს ეტაპზე.

საპროექტო ჰესის ინფრასტრუქტურის ნაწილი „სახელმწიფო ტყის ფონდის საზღვრების დადგენის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2011 წლის 4 აგვისტოს №299 დადგენილებით დამტკიცებული სახელმწიფო ტყის ფონდის საზღვრების მიხედვით, საპროექტო ტერიტორიის ნაწილი (11 763 მ2) ხვდება სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტოს მართვას დაქვემდებარებულ სახელმწიფო ტყეში (ხაიშის სატყეო უბნის ორმელეთის სატყეოს NN95,108,11,113 კვარტლები). სკრინინგის განცხადების თანახმად ჩატარდება ხე-ტყის აღრიცხვა განსაკუთრებული დანიშნულებით ტყით სპეციალური სარგებლობის მიზნით და შესაბამისი დოკუმენტაცია წარდგენილი იქნება სსიპ ეროვნულ სატყეო სააგენტოში შესათანხმებლად.

წარმოდგენილი ინფორმაციის შესაბამისად, საპროექტო ტერიტორია არ მდებარეობს ჭარბტენიანი და დაცული ტერიტორიების სიახლოვეს, სადაც გაბატონებულია საქართველოს „წითელი ნუსხის“ სახეობები.

„გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-7 მუხლის მე-5 ნაწილის შესაბამისად, სკრინინგის განცხადება განთავსდა სააგენტოს ოფიციალურ ვებგვერდზე და გადაგზავნილი იქნა მესტიის მუნიციპალიტეტის მერიის საინფორმაციო დაფაზე განთავსების მიზნით. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, საზოგადოების მხრიდან, აღნიშნულ

საქმიანობასთან დაკავშირებით, წერილობითი შენიშვნები და მოსაზრებები სააგენტოში არ ყოფილა წარმოდგენილი.

**ზემოაღნიშნული კრიტერიუმების გათვალისწინებით, „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-7 მუხლის მე-6 ნაწილისა და ამავე კოდექსის მე-5 მუხლის მე-12 ნაწილის საფუძველზე,**

### **ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:**

1. მიღებულ იქნეს სკრინინგის გადაწყვეტილება, რომ მესტიის მუნიციპალიტეტში, შპს „დარჩის“ მდ. დარჩი-ორმელეთზე ჰიდროელექტროსადგურის (დარჩი ჰესი - 18 მგვტ) ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება არ დაექვემდებაროს გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას;
2. შპს „დარჩი“ ვალდებულია საქმიანობა განახორციელოს 2020 წლის 9 ივლისს გაცემული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით (ბრძანება №2-598) განსაზღვრული პირობების შესაბამისად, წარმოდგენილი ცვლილების გათვალისწინებით;
3. შპს „დარჩიმ“, ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებით გათვალისწინებული დროებითი სამშენებლო ბანაკის მოწყობა განახორციელოს „წყალდაცვითი ზოლის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №440 დადგენილების მოთხოვნების დაცვით;
4. შპს „დარჩი“ ვალდებულია ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების გათვალისწინებით სახელმწიფო ტყის ტერიტორიაზე დაგეგმილი საქმიანობა შეათანხმოს სახელმწიფო ტყის მართვის უფლების მქონე ორგანოსთან;
5. შპს „დარჩიმ“ ოპერირების დაწყებიდან პირველი 3 წლის განმავლობაში უზრუნველყოს იქთიოფაუნის სახეობების მონიტორინგის განხორციელება და მონიტორინგის შედეგების ანალიზის, შესაბამის დასკვნებთან და რეკომენდაციებთან ერთად წელიწადში ერთხელ სააგენტოში შესათანხმებლად წარმოდგენა. შემდგომი მონიტორინგის საჭიროება და დამატებითი შემარბილებელი ღონისძიებების განსაზღვრა უზრუნველყოს სააგენტოსთან შეთანხმებით;
6. შპს „დარჩიმ“ ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებამდე უზრუნველყოს თევზის (ნაკადულის კალმახი) ბიომასის განსაზღვრის მეთოდის შესახებ დამატებითი ინფორმაციის სააგენტოში შესათანხმებლად წარმოდგენა;
7. შპს „დარჩიმ“ ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებით გათვალისწინებული სამშენებლო სამუშაოების წარმოება უზრუნველყოს არქეოლოგიის ზედამხედველობის ქვეშ;
8. შპს „დარჩიმ“ ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებამდე უზრუნველყოს „ზედაპირული წყლის ობიექტში ჩამდინარე წყლებთან ერთად ჩაშვებულ დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების (ზდჩ) ნორმების

პროექტის“ სააგენტოსთან შეთანხმება წარმოდგენილი ცვლილებების გათვალისწინებით;

9. შპს „დარჩისთვის“ ზემოაღნიშნული პირობები წარმოადგენს 2020 წლის 9 ივლისს გაცემული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების (ბრძანება №2-598) პირობების განუყოფელ ნაწილს და მათი შესრულება სავალდებულოა;
10. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „დარჩის“;
11. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „დარჩის“ მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
12. სკრინინგის გადაწყვეტილების გაცემიდან 5 დღის ვადაში გადაწყვეტილება განთავსდეს სააგენტოს ოფიციალურ ვებგვერდზე და მესტიის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე;
13. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. №6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

თამარ ფიცხელაური



სააგენტოს უფროსი

სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტო